
Vergaderjaar 2025–2026

36 915 IV

**Wijziging van de begrotingsstaten van
Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar
2026 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

B. BEGROTINGSTOELICHTING	4
1 Leeswijzer	4
2 Beleid Koninkrijksrelaties	5
2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	5
3 Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties	8
3.1 Artikel 1. Versterken rechtsstaat	8
3.2 Artikel 2. Slavernijverleden	10
3.3 Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	12
3.4 Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	14
3.5 Artikel 8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	15
4 Niet-beleidsartikelen Koninkrijksrelaties	16
4.1 Artikel 6. Apparaat	16
4.2 Artikel 7. Nog onverdeeld	17
5 Beleid BES-fonds	18
5.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	18
6 Beleidsartikel BES-fonds	20
6.1 Artikel 1. BES-fonds	20

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in:

1. de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV);
2. de begrotingsstaat voor het BES-fonds (H).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

P.E. Heerma

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De eerste supplettoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2026. De stand van de eerste supplettoire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerpbegroting 2026 opgebouwd (Kamerstukken II 2025/26, 36800 IV, nr. 1).

In deze eerste supplettoire begroting wordt in de tabel budgettaire gevolgen van beleid de cijfers van zes begrotingsjaren weergegeven. In de kolom van begrotingsjaar 2031 zijn de middelen in verband met de extrapolatie gepresenteerd.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV 2026

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Versterken rechtsstaat	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Slavernijverleden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 5 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 10 mln.
8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
1. BES-fonds	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.

2 Beleid Koninkrijksrelaties

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Vastgestelde begroting 2026		222.151	236.940	180.191	149.710	139.329	0
<i>Mutaties eerste suppletoire begroting 2026</i>		<i>- 41.984</i>	<i>1.618</i>	<i>- 23.284</i>	<i>- 21.603</i>	<i>5.176</i>	<i>143.265</i>
<i>- waarvan mutaties coalitieakkoord</i>		<i>0</i>	<i>- 26</i>	<i>- 27</i>	<i>- 681</i>	<i>- 1.567</i>	<i>- 1.567</i>
1 Efficiencytaakstelling	1, 6	0	0	- 1	- 142	- 276	- 276
2 Vernieuwing rijksdienst / slagvaardige overheid	4	0	0	0	- 513	- 1.265	- 1.265
3 Subsidietaakstelling	6	0	- 26	- 26	- 26	- 26	- 26
<i>- waarvan overige suppletoire mutaties</i>		<i>- 41.984</i>	<i>1.644</i>	<i>- 23.257</i>	<i>- 20.922</i>	<i>6.743</i>	<i>144.832</i>
4 Grensbewaking	1	- 20.371	0	0	0	0	0
5 Recherchecapaciteit	1	- 16.260	0	- 22.700	- 22.700	0	0
6 Rechterlijke macht	1	- 6.440	0	0	0	0	0
7 Kasschuif slavennijverleden subsidies	2	- 3.934	- 2.154	1.627	- 1.067	4.323	1.205
8 Kasschuif slavennijverleden actieagenda's	2	- 3.724	134	3.110	480	0	0
9 Kasschuif voedselzekerheid	4	6.273	1453	- 7726	0	0	0
10 Eindejaarsmarge	2, 4, 7	4.471	0	0	0	0	0
11 Loonbijstelling tranche 2026	7	2.789	3.362	3.087	3.105	3.062	3.067
12 Prijsbijstelling tranche 2026	7	2.527	2.558	1.002	742	657	628
13 Correctie koerseffecten	Alle	- 3.179	- 3664	- 1657	- 1482	- 1299	- 1.397
14 Extrapolaties 2031	Alle	0	0	0	0	0	139.329
15 Overige mutaties	Alle	- 4.136	- 45	0	0	0	2.000
Stand eerste suppletoire begroting 2026		180.167	238.558	156.907	128.107	144.505	143.265

Toelichting

1. Efficiencytaakstelling

Naar aanleiding van het coalitieakkoord wordt een efficiencytaakstelling op de rijksoverheid doorgevoerd naar rato van de apparaatsuitgaven per departement inclusief de uitvoeringsorganisaties, met als doel de apparaatsuitgaven te verminderen. Deze taakstelling is vanaf 2027 ingeboekt. Deze taakstelling is momenteel geboekt op het apparaat en zal op een later moment verder worden doorverdeeld. Voor KR gaat het om een bedrag oplopend tot structureel € 0,3 mln. per jaar vanaf 2030.

2. Vernieuwing rijksdienst/slagvaardige overheid

Aanvullend op de efficiencytaakstelling op de rijksoverheid wordt een additionele taakstelling doorgevoerd in het kader van de vernieuwing van de rijksdienst en een slagvaardige overheid. Deze taakstelling wordt op dezelfde wijze verdeeld als de efficiencytaakstelling en wordt vanaf 2029 ingeboekt. Deze taakstelling is momenteel geboekt op het apparaat en zal op een later moment verder worden doorverdeeld. Voor KR gaat het om een bedrag oplopend tot structureel € 1,3 mln. per jaar vanaf 2030.

3. Subsidietaakstelling

In het coalitieakkoord is afgesproken dat de subsidiebudgetten bij de departementen structureel worden verlaagd vanaf 2027. Deze taakstelling is verdeeld naar rato van de subsidieuitgaven per departement. Voor KR gaat het om een bedrag van structureel circa € 0,03 mln. per jaar vanaf 2027.

4. Grensbewaking

Dit betreft een bijdrage van € 20,4 mln. aan de Koninklijke Marechaussee (KMar). De KMar gebruikt deze bijdrage om het grenstoezicht te versterken. Voor deze bijdrage is een protocol opgesteld en ondertekend tussen Nederland en de Caribische landen. Het bedrag wordt overgeboekt van de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) naar de begroting van het ministerie van Defensie (X), onderdeel KMar.

5. Recherchecapaciteit

De jaarlijkse ondermijningsmiddelen (circa € 16,2 mln.) ten behoeve van het Recherchesamenwerkingsteam (RST) worden beschikbaar gesteld aan het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). Daarnaast wordt het reguliere budget voor het RST jaarlijks vooruitbetaald, zodat JenV doorlopend verzekerd is van een vierjarige begrotingsreeks. In 2025 heeft deze overboeking niet plaatsgevonden, waardoor er nu twee overboekingen zijn gedaan (2028 en 2029) van circa € 22,7 mln. per jaar.

6. Rechterlijke macht

De beschikbaar gestelde middelen voor de ondermijningaanpak Cariben 2026 worden overgeheveld van de begroting van Koninkrijksrelaties naar de begroting van Justitie en Veiligheid (VI). Dit betreft onder andere middelen voor 2026 voor het Gemeenschappelijk Hof (€ 2,7 mln.), Openbaar Ministerie Aruba (€ 0,7 mln.), het Openbaar Ministerie van Curaçao, Sint Maarten en de BES (€ 2,6 mln.).

7. Slavernijverleden, subsidies

Dit betreft het in werking treden van de subsidieregeling maatschappelijke initiatieven ([Stcrt. 2025, nr. 22437](#)). Na publicatie van de subsidieregeling op 1 juli 2024 in de Staatscourant is tot en met de eerste helft van 2025 de regeling met de potentieel uitvoerder geoperationaliseerd en per 11 augustus 2025 in werking getreden. Nu er meer inzicht is in het meerjarig kasritme kan een betere aansluiting gemaakt worden tussen het kasritme en de verwachte timing van de uitvoering. Dit gaat om een bedrag van circa € 7,2 mln. cumulatief dat wordt geschoven van de jaren 2026, 2027 en 2029 naar de jaren 2028, 2030 en 2031.

8. Kasschuif slavernijverleden actieagenda's

De specifieke maatregelen van de actieagenda's slavernijverleden (c.q. toezeggingen) zijn door ieder (ei)land verwerkt in concrete projectplannen en opgenomen in de zogeheten actieagenda's. De actieagenda's zijn door de lokale overheden van Aruba, Curaçao, Bonaire, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten in de zomer van 2025 aangeboden aan het ministerie van BZK en vervolgens (meerjarig) beschikt in september 2025. Hiermee is het budget meerjarig juridisch verplicht en met deze kasschuif worden de budgetten (€ 3,7 mln. cumulatief) in het juiste kasritme gezet.

9. Kasschuif voedselzekerheid

Het ministerie van BZK versterkt met een revolverend fonds de voedselzekerheid in het Caribische deel van het Koninkrijk, door middel van leningen met een lage rente aan ondernemers in de agri-sector. CariFoodFund is de stichting die het revolverend fonds gaat beheren. Deze stichting wordt in 2026 opgericht. Met deze kasschuif wordt het budget in het juiste kasritme gezet om de oprichting en kapitaalstortingen in de stichting mogelijk te maken.

10. Eindejaarsmarge

Dit betreft de toevoeging van de reguliere eindejaarsmarge van 2025.

11. Loonbijstelling tranche 2026

Dit betreft de loonbijstelling tranche 2026 voor KR.

12. Prijsbijstelling tranche 2026

Dit betreft de prijsbijstelling tranche 2026 voor KR.

13. Correctie koerseffecten

Omdat de begrotingskoers is gewijzigd van EUR/USD 1,1 in 2025 naar EUR/USD 1,15 in 2026 zijn er minder euro's benodigd om aan de verplichting in vreemde valuta te kunnen voldoen. Om deze reden wordt jaarlijks een correctie voor de koerseffecten gedaan.

14. Extrapolaties 2031

In miljoenennotajaar 2026 is het jaar 2031 toegevoegd aan de begroting. De middelen voor 2031 zijn via de extrapolatie in de eerste supplettaire begroting toegevoegd.

Tabel 3 Belangrijkste supplettaire ontvangstenmutaties 2026 (Eerste supplettaire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028	Ontvangsten 2029	Ontvangsten 2030	Ontvangsten 2031
Vastgestelde begroting 2026		153.073	146.520	152.945	144.780	317.706	0
<i>Mutaties eerste supplettaire begroting 2026</i>		73.683	14.827	2.536	39.430	207.022	353.547
- waarvan mutaties coalitieakkoord		0	0	0	0	0	0
- waarvan overige supplettaire mutaties		73.683	14.827	2.536	39.430	207.022	353.547
1 Extrapolaties 2031	5	0	0	0	0	0	317.706
2 Raming renteontvangsten 2026	5	58.856	0	0	0	0	0
3 Raming aflossing Covidleningen	5	21.252	21.252	21.252	21.252	21.252	21.252
4 Raming aflossing kapitaalleningen	5	- 6.425	- 6.425	- 18.716	18.178	185.770	14.589
Stand eerste supplettaire begroting 2026		226.756	161.347	155.481	184.210	524.728	353.547

Toelichting

1. Extrapolatie 2031

In miljoenennotajaar 2026 is het jaar 2031 toegevoegd aan de begroting. De middelen voor 2031 zijn via de extrapolatie in de eerste supplettaire begroting toegevoegd.

2. Raming renteontvangsten 2026

Jaarlijks worden de aflossingen op de uitstaande leningen aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten hergewaardeerd tegen de actuele begrotingskoers en wordt het laatste jaar toegevoegd. Voor 2026 wordt er € 58,9 mln. aan renteontvangsten toegevoegd.

3. Raming aflossing Covidleningen

Dit betreft de raming van aflossingen van covidleningen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Ook is de aflossing voor 2031 in de eerste supplettaire begroting toegevoegd.

4. Raming aflossing kapitaalleningen

Dit betreft de raming van aflossingen van kapitaalleningen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Ook is de aflossing voor 2031 in de eerste supplettaire begroting toegevoegd.

3 Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

3.1 Artikel 1. Versterken rechtsstaat

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Versterken rechtsstaat (bedragen x € 1.000)										
Art.	Ontwerp- Begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen En ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1 ^e supplettoire begroting (4)	Stand 1 ^e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Art. Verplichtingen	68.716	0	68.716	- 45.238	23.478	- 123	- 22.791	- 22.770	- 48	95.712
Uitgaven	68.716	0	68.716	- 45.238	23.478	- 123	- 22.791	- 22.770	- 48	95.712
1.0 Versterken rechtsstaat	68.716	0	68.716	- 45.238	23.478	- 123	- 22.791	- 22.770	- 48	95.712
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	394	0	394	- 17	377	- 33	- 6	- 1	0	0
Detentie - Algemeen	394	0	394	- 17	377	- 33	- 6	- 1	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	1.187	0	1.187	- 50	1.137	- 51	- 51	- 48	- 48	1.064
Overige bijstand aan de landen	75	0	75	- 2	73	- 3	- 3	0	0	0
Bestuurlijke aanpak	1.112	0	1.112	- 48	1.064	- 48	- 48	- 48	- 48	1.064
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	384	0	384	- 9	375	- 39	- 34	- 21	0	0
Detentie - Vastgoed	384	0	384	- 9	375	- 39	- 34	- 21	0	0
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdst ukken</i>	66.751	0	66.751	- 45.162	21.589	0	- 22.700	- 22.700	0	94.648
Grensbewaking (Defensie)	31.238	0	31.238	- 21.846	9.392	0	0	0	0	33.046
Recherchecapacitei t (JenV)	17.528	0	17.528	- 16.260	1.268	0	- 22.700	- 22.700	0	44.479
Rechterlijke macht (JenV)	12.858	0	12.858	- 6.480	6.378	0	0	0	0	11.996
Douane (Financiën)	5.127	0	5.127	- 576	4.551	0	0	0	0	5.127
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 5 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 1

Artikel 1	2026
juridisch verplicht	3%
bestuurlijk gebonden	92%
beleidsmatig gereserveerd	5%
nog niet ingevuld / vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 1 is 3% juridisch verplicht en 92% bestuurlijk gebonden.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Grensbewaking (Defensie)

Dit betreft voornamelijk een bijdrage van circa € 20,4 mln. aan de Koninklijke Marechaussee (KMar). De KMar gebruikt deze bijdrage om het grenstoezicht te versterken. Voor deze bijdrage is een protocol opgesteld en ondertekend tussen Nederland en de Caribische landen. Het bedrag wordt overgeboekt van de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) naar de begroting van het ministerie van Defensie (X), onderdeel KMar.

Daarnaast betreft dit enkele reallocaties naar artikel 6 (in totaal circa € 1,5 mln.). Dit gaat om een aantal detacheringen en een verplichting ten behoeve van projecten in het kader van de Wederopbouw (Wederopbouw Bovenwindse Eilanden, artikel 8) die niet op tijd is betaald in 2025. Daardoor zijn de kosten doorgeschoven naar 2026. Middels een reallocatie wordt dit tekort gedekt binnen de middelen voor grensbewaking. Ook betreft dit een reallocatie vanwege een detachering waarvan de middelen vanuit het juiste instrument moeten worden verstrekt en verantwoord.

Recherchecapaciteit (JenV)

De jaarlijkse ondermijningsmiddelen ten behoeve van het Recherchesamenwerkingsteam (RST) worden beschikbaar gesteld aan het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). Dit betreft een overboeking van circa € 16,2 mln. van de begroting van Koninkrijksrelaties naar de begroting van JenV (VI).

Daarnaast wordt het reguliere budget voor het RST jaarlijks vooruitbetaald, zodat JenV doorlopend verzekerd is van een vierjarige begrotingsreeks. In 2025 heeft deze overboeking niet plaatsgevonden, waardoor er nu twee overboekingen zijn gedaan (2028 en 2029) van circa € 22,7 mln. per jaar.

Rechterlijke macht (JenV)

De beschikbaar gestelde middelen voor de ondermijningaanpak Cariben 2026 worden overgeheveld van de begroting van Koninkrijksrelaties naar de begroting van JenV. Dit betreft onder andere middelen voor 2026 voor het Gemeenschappelijk Hof (€ 2,7 mln.), Openbaar Ministerie Aruba (€ 0,7 mln.), het Openbaar Ministerie van Curaçao, Sint Maarten en de BES (€ 2,6 mln.).

3.2 Artikel 2. Slavernijverleden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Slavernijverleden (bedragen x € 1.000)										
	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1 ^e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Art. Verplichtingen	8.933	0	8.933	- 4.727	4.206	- 2.407	1.319	- 1.401	4.323	1.205
Uitgaven	22.866	0	22.866	- 8.897	13.969	- 2.604	4.316	- 991	4.323	1.205
2.0 Slavernijverleden	22.866	0	22.866	- 8.897	13.969	- 2.604	4.316	- 991	4.323	1.205
<i>Subsidies (regelingen)</i>	8.766	0	8.766	- 4.910	3.856	- 2.371	1.337	- 1.383	4.323	1.205
Maatschappelijke initiatieven	8.766	0	8.766	- 4.910	3.856	- 2.371	1.337	- 1.383	4.323	1.205
<i>Opdrachten</i>	0	0	0	350	350	0	0	0	0	0
Maatschappelijke initiatieven	0	0	0	350	350	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	14.100	0	14.100	- 4.337	9.763	- 233	2.979	392	0	0
Maatregelen bewustwording, betrokkenheid en doorwerking slavernijverleden	14.100	0	14.100	- 4.337	9.763	- 233	2.979	392	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 7 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 2	
Artikel 2	2026
juridisch verplicht	70%
Bestuurlijk gebonden	28%
Beleidsmatig gereserveerd	3%
Nog niet ingevuld / vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 2 is 70% juridisch verplicht.

Uitgaven

Subsidies (regelingen)

Maatschappelijke initiatieven

Dit betreft voornamelijk het in werking treden van de subsidieregeling maatschappelijke initiatieven ([Stcrt. 2025, nr. 22437](#)). Na publicatie van de subsidieregeling op 1 juli 2024 in de Staatscourant is tot en met de eerste helft van 2025 de regeling met de potentieel uitvoerder geoperationaliseerd en per 11 augustus

2025 in werking getreden. Nu er meer inzicht is in het meerjarig kasritme kan een betere aansluiting gemaakt worden tussen het kasritme en de verwachte timing van de uitvoering. Dit gaat om een bedrag van circa € 7,2 mln. van de jaren 2026, 2027 en 2029 naar de jaren 2028, 2030 en 2031.

Ook is een formele meerjarige opdracht verstrekt voor de uitvoering van de subsidieregeling aan de unit Uitvoering van Beleid (UvB) van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De uitvoeringskosten (circa € 1 mln.) worden overgeboekt naar SZW.

Bijdrage aan medeoverheden

Maatregelen voor bewustwording, betrokkenheid en doorwerking slavernijverleden

De specifieke maatregelen (c.q. toezeggingen) zijn door ieder (ei)land verwerkt in concrete projectplannen en opgenomen in de zogeheten actieagenda's. De actieagenda's zijn door de lokale overheden van Aruba, Curaçao, Bonaire, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten in de zomer van 2025 aangeboden aan het ministerie van BZK en vervolgens (meerjarig) beschikt in september 2025. Hiermee is het budget meerjarig juridisch verplicht en met deze kasschuif worden de budgetten (€ 3,7 mln.) in het juiste kasritme gezet.

3.3 Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Bevorderen sociaaleconomische structuur (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vastgestelde begroting t(3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Art. Verplichtingen	72.196	0	72.196	6.404	78.600	- 400	- 7.878	- 106	- 104	8.338
Uitgaven	66.457	0	66.457	6.404	72.861	- 400	- 7.878	- 106	- 104	8.338
4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba	35.452	0	35.452	- 956	34.496	- 1.502	- 16	- 16	- 16	1.623
<i>Subsidies (regelingen)</i>	24.312	0	24.312	- 775	23.537	- 1.427	0	0	0	0
Diverse subsidies	760	0	760	30	790	0	0	0	0	0
Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	19.052	0	19.052	- 805	18.247	- 1.427	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting Curaçao	4.500	0	4.500	0	4.500	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	7.605	0	7.605	- 106	7.499	0	0	0	0	115
Opdrachten landen	1.105	0	1.105	- 106	999	0	0	0	0	115
Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	6.500	0	6.500	0	6.500	0	0	0	0	0
<i>Inkomstenoverdrachten</i>	1.268	0	1.268	0	1.268	0	0	0	0	1.268
Toeslagen op pensioenen NA	1.268	0	1.268	0	1.268	0	0	0	0	1.268
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	2.012	0	2.012	- 59	1.953	- 59	0	0	0	0
Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	2.012	0	2.012	- 59	1.953	- 59	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	255	0	255	- 16	239	- 16	- 16	- 16	- 16	240
Diverse bijdragen	255	0	255	- 16	239	- 16	- 16	- 16	- 16	240
4.2 Caribisch Nederland	22.917	0	22.917	235	23.152	- 335	- 136	- 90	- 88	6.715
<i>Subsidies (regelingen)</i>	2.535	0	2.535	85	2.620	- 26	- 26	- 26	- 26	1.831
Subsidies Caribisch Nederland	2.535	0	2.535	85	2.620	- 26	- 26	- 26	- 26	1.831
<i>Opdrachten</i>	2.155	0	2.155	0	2.155	0	0	0	0	2.155
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	1.546	0	1.546	0	1.546	0	0	0	0	1.546
Opdrachten Caribisch Nederland	609	0	609	0	609	0	0	0	0	609
<i>Inkomstenoverdrachten</i>	1.349	0	1.349	0	1.349	0	0	0	0	1.349
Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers	1.349	0	1.349	0	1.349	0	0	0	0	1.349
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	16.878	0	16.878	150	17.028	- 309	- 110	- 64	- 62	1.380
Sociaaleconomische initiatieven	14.000	0	14.000	- 174	13.826	- 50	- 50	0	0	0
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	2.878	0	2.878	324	3.202	- 259	- 60	- 64	- 62	1.380
4.3 Stimuleringsregelingen	8.088	0	8.088	7.125	15.213	1.437	- 7.726	0	0	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>	7.727	0	7.727	5.823	13.550	1.453	- 7.726	0	0	0
Voedselzekerheid	7.727	0	7.727	5.823	13.550	1.453	- 7.726	0	0	0
<i>Garanties</i>	361	0	361	1.302	1.663	- 16	0	0	0	0
Borgstelling MKB	361	0	361	1.302	1.663	- 16	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 9 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 4

Artikel 4	2026
juridisch verplicht	54%
bestuurlijk gebonden	19%
beleidsmatig gereserveerd	27%
nog niet ingevuld / vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 4 is 54 % juridisch verplicht.

Artikel 4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Bij artikel 4.1 worden er geen mutaties toegelicht, omdat de mutaties in de eerste suppletoire begroting niet groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) is opgenomen in de staffel.

Artikel 4.2 Caribisch Nederland

Bijdrage aan medeoverheden

Bij artikel 4.2 worden er geen mutaties toegelicht, omdat de mutaties in de eerste suppletoire begroting niet groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de RBV is opgenomen in de staffel.

Artikel 4.3 Stimuleringsregelingen

Subsidies (regelingen)

Voedselzekerheid

Deze mutatie betreft voornamelijk de oprichting van CariFoodFund en kapitaalstortingen in CariFoodFund.

Het ministerie van BZK versterkt met een revolverend fonds de voedselzekerheid in het Caribische deel van het Koninkrijk, door middel van leningen met een lage rente aan ondernemers in de agri-sector. CariFoodFund is de stichting die het revolverend fonds gaat beheren. Deze stichting wordt in 2026 opgericht. Met deze kasschuif wordt het budget in het juiste kasritme gezet om de oprichting en kapitaalstortingen in de stichting mogelijk te maken.

Daarnaast wordt € 0,5 mln. gerealiseerd ten behoeve van een bijzondere uitkering aan Sint Eustatius. Zoals beschreven in de ontwerpbegroting 2026 is de versterking van de voedselzekerheid onderverdeeld in twee pijlers, waarvan de tweede pijler bestaat uit directe subsidies en bijdragen aan lokale overheden. Deze mutatie is hier onderdeel van.

3.4 Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Schuldsanering/ lopende inschrijving/ leningen (bedragen x € 1.000)											
Art.	Verplichtingen	Ontwerp- begroting (1)	Mutaties via NvW, moties, amendemen- ten en ISB (2)	Vastgesteld e begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
	Verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Uitgaven	28.517	0	28.517	0	28.517	0	0	0	0	9.811
5.1	Schuldsanering Curaçao en Sint Maarten	28.517	0	28.517	0	28.517	0	0	0	0	9.811
	<i>Leningen</i>	28.517	0	28.517	0	28.517	0	0	0	0	9.811
	Schuldsanering	28.517	0	28.517	0	28.517	0	0	0	0	9.811
	Ontvangsten	153.073	0	153.073	73.683	226.756	14.827	2.536	39.430	207.022	353.547

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 11 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 5	
Artikel 5	2026
juridisch verplicht	100%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld / vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 5 is 100% juridisch verplicht en dit betreft volledig het instrument leningen.

Ontvangsten

Jaarlijks worden de aflossingen op de uitstaande leningen aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten hergewaardeerd tegen de actuele begrotingskoers en wordt het laatste begrotingsjaar toegevoegd.

3.5 Artikel 8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 Wederopbouw Bovenwindse Eilanden (bedragen x € 1.000)											
	Ontwerpbegroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen(3) = (1) + (2) en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1 ^e suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Art. Verplichtingen	460	0	460	400	860	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	460	0	460	400	860	0	0	0	0	0	0
8.1 Wederopbouw	460	0	460	400	860	0	0	0	0	0	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>	460	0	460	400	860	0	0	0	0	0	0
Diverse subsidies	460	0	460	400	860	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 13 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 8

Artikel 8	2026
juridisch verplicht	54%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	46%
nog niet ingevuld / vrij te besteden	0%

Juridisch verplicht

Van het totale uitgavenbudget op artikel 8 is 54% juridisch verplicht.

Subsidies (regelingen)

Diverse subsidies

Een verplichting van € 0,4 mln. ten behoeve van projecten in het kader van de Wederopbouw is eind 2025 niet tot uitbetaling gekomen. De uitgaven vallen nu in 2026, waardoor er in 2026 een tekort ontstaat. Middels deze reallocatie wordt dit tekort gecorrigeerd.

4 Niet-beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

4.1 Artikel 6. Apparaat

Budgettaire gevolgen

Tabel 14 Budgettaire gevolgen artikel 6 Apparaat (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbegroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Art. Verplichtingen	35.135	0	35.135	- 2.356	32.779	- 1.175	- 1.020	- 1.583	- 2.714	23.625
Uitgaven	35.135	0	35.135	- 2.356	32.779	- 1.175	- 1.020	- 1.583	- 2.714	23.625
6.0 Apparaat	35.135	0	35.135	- 2.356	32.779	- 1.175	- 1.020	- 1.583	- 2.714	23.625
<i>Personele uitgaven</i>	<i>24.549</i>	<i>0</i>	<i>24.549</i>	<i>- 1.859</i>	<i>22.690</i>	<i>- 734</i>	<i>- 641</i>	<i>- 1.134</i>	<i>- 1.894</i>	<i>16.075</i>
Eigen personeel	23.408	0	23.408	- 1.830	21.578	- 710	- 610	- 1.099	- 1.833	15.593
Inhuur externen	1.141	0	1.141	- 29	1.112	- 24	- 31	- 35	- 61	482
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>10.586</i>	<i>0</i>	<i>10.586</i>	<i>- 497</i>	<i>10.089</i>	<i>- 441</i>	<i>- 379</i>	<i>- 449</i>	<i>- 820</i>	<i>7.550</i>
Overige materiële uitgaven	10.586	0	10.586	- 497	10.089	- 441	- 379	- 449	- 820	7.550
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Personele uitgaven

Eigen personeel

Dit betreft voornamelijk een overboeking van circa € 1,8 mln. naar het centraal apparaatsartikel van de BZK-begroting voor de personele uitgaven van de Tijdelijke Werkorganisatie.

4.2 Artikel 7. Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen

Tabel 15 Budgettaire gevolgen artikel 7 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbegroting t (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vastgestelde begroting t (3) = (1) + (2)	Mutaties 1 ^e suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Art. Verplichtingen	0	0	0	7.703	7.703	5.920	4.089	3.847	3.719	4.574
Uitgaven	0	0	0	7.703	7.703	5.920	4.089	3.847	3.719	4.574
7.0 Nog onverdeeld	0	0	0	7.703	7.703	5.920	4.089	3.847	3.719	4.574
<i>Nog te verdelen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>7.703</i>	<i>7.703</i>	<i>5.920</i>	<i>4.089</i>	<i>3.847</i>	<i>3.719</i>	<i>4.574</i>
Loonbijstelling	0	0	0	2.789	2.789	3.362	3.087	3.105	3.062	3.067
Prijsbijstelling	0	0	0	2.527	2.527	2.558	1.002	742	657	628
Onvoorzien	0	0	0	2.387	2.387	0	0	0	0	879
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Nog te verdelen

Loonbijstelling

Dit betreft de loonbijstelling tranche 2026 voor begrotingshoofdstuk IV Koninkrijksrelaties.

Prijsbijstelling

Dit betreft de prijsbijstelling tranche 2026 voor begrotingshoofdstuk IV Koninkrijksrelaties.

Onvoorzien

Er wordt eindejaarsmarge toegevoegd aan de begroting van Koninkrijksrelaties. Dit betreft diverse overlopende verplichtingen die niet op tijd ontvangen zijn en ten laste komen van het kasbudget 2026. Het gaat hierbij onder andere om facturen op het apparaatsbudget en om opdrachten die een langere doorlooptijd kennen dan van tevoren werd verwacht.

5 Beleid BES-fonds

5.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 16 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Artikelnummer	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031	
Vastgestelde begroting 2026	95.808	96.920	98.922	100.926	103.691	0	
<i>Mutaties coalitieakkoord</i>	0	0	0	0	0	0	
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties</i>							
1) Correctie koerseffecten BES-fonds	1	- 4.166	- 4.214	- 4.301	- 4.388	4.508	- 4.508
2) Extrapolaties	1	0	0	0	0	0	103.691
3) BBP-indexatie	1	2.826	2.859	2.918	2.977	3.058	3.058
4) Overige mutaties	1	177	182	188	0	0	0
Stand 1^e suppletoire begroting 2026	94.645	95.747	97.727	99.515	102.241	102.241	

Toelichting

1. Correctie koerseffecten BES-Fonds

Omdat de begrotingskoers is gewijzigd van EUR/USD 1,1 in 2025 naar EUR/USD 1,15 in 2026 zijn er minder euro's benodigd om aan de verplichting in vreemde valuta te kunnen voldoen. Om deze reden wordt jaarlijks een correctie voor de koerseffecten gedaan, te weten € 4,1 mln. in 2026 oplopend tot € 4,5 mln. in 2031.

2. Extrapolatie 2031

In miljoenennotajaar 2026 is het jaar 2031 toegevoegd aan de begroting. De middelen voor 2031 zijn in deze eerste suppletoire begroting toegevoegd.

3. BBP-indexatie

De BBP-indexatie wordt aan het BES-fonds toegevoegd. Dit betreft € 2,8 mln. in 2026 oplopend naar € 3 mln. in 2031

Tabel 16 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2026 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Artikelnummer	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028	Ontvangsten 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Vastgestelde begroting 2026	95.808	96.920	98.922	100.926	103.691	0
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties</i>						

1)	Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba	1	-1.163	-1.173	-1.195	-1.411	-1.450	102.241
Stand 1^e suppletoire begroting 2026			94.645	95.747	97.727	99.515	102.241	102.241

Toelichting

1. *Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba*

Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (FinBES) dienen de uitgaven en ontvangsten over ieder uitkeringsjaar voor het BES-fonds gelijk te zijn. Ten behoeve van de dekking van de dekking van deze uitgaven is een post ontvangsten geraamd.

6 Beleidsartikel BES-fonds

6.1 Artikel 1. BES-fonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 BES-fonds (bedragen x € 1.000)

Art. Omschrijving	Ontwerp- begroting 2026 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en Amendemen- ten (2)	Vastgestelde begroting 2026 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1 ^e supplettoire begroting (5)= (3)+(4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Verplichtingen	95.808	0	95.808	-1.163	94.645	-1.173	-1.195	-1.411	-1.450	102.241
	95.808	0	95.808	-1.163	94.645	-1.173	-1.195	-1.411	-1.450	102.241
Uitgaven										
Bijdrage aan medeoverheden										
Vrije uitkering	95.808	0	95.808	-1.163	94.645	-1.173	-1.195	-1.411	-1.450	102.241
	95.808	0	95.808	-1.163	94.645	-1.173	-1.195	-1.411	-1.450	102.241
Ontvangsten										

Toelichting

Het BES-fonds kent geen budgetflexibiliteit. De openbare lichamen ontvangen middelen voor de aan hen wettelijk en toebedeelde taken.

Bijdrage aan medeoverheden

Vrije uitkering

Omdat de begrotingskoers is gewijzigd van EUR/USD 1,1 in 2025 naar EUR/USD 1,15 in 2026 zijn er minder euro's benodigd om aan de verplichting in vreemde valuta te kunnen voldoen. Om deze reden wordt jaarlijks een correctie voor de koerseffecten gedaan, te weten € 4,1 mln. in 2026 oplopend tot € 4,5 mln. in 2031.

Tevens wordt de indexatie volgens de BBP-systematiek aan het BES-fonds toegevoegd. Dit betreft € 2,8 mln. in 2026 oplopend naar € 3 mln. in 2031.

Ontvangsten

[Artikel 88, derde lid van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba](#) (FinBES) regelt dat bij (begrotings-)wet voor ieder uitkeringsjaar middelen van het Rijk worden afgezonderd ten behoeve van het BES-fonds. De uitgaven en de afgezonderde ontvangsten over ieder uitkeringsjaar zijn aan elkaar gelijk. Gelet hierop is ten behoeve van de dekking van de uitgaven ten laste van het BES-fonds een post ontvangsten geraamd.